

ที่ สร ๐๒๐๑/ว. ๒๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๔ เมษายน ๒๕๒๕

เรื่อง พระราชบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทยและวันวิทยาศาสตร์ไทย

เรียน เวียงนครหลวงพวงกรม

ด้วยกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณานุมัติให้ เสด็จทอดพระเกียรติยศแด่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย" และขอให้กำหนดวันที่ ๑๔ สิงหาคม ของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์ไทย"

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๕ ลงมติ

๑. รับทราบ และเห็นชอบด้วยในการ เสด็จทอดพระเกียรติยศพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย"

๒. ให้กำหนดวันที่ ๑๔ สิงหาคม ของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ"
จึงเรียนยืนยันมา. จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง /สูง

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๒๔๑๒๕๐

ที่ สร ๐๒๐๐/๕๐๔๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๙ เมษายน ๒๕๒๕

เรื่อง พระราชกฤษฎีกาแห่งวิทยาศาสตร์ไทยและวันวิทยาศาสตร์ไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

อ้างถึง หนังสือที่ วทพ ๐๒๐๔/๓๐๓๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๕

ตามที่ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ เทศกฐนพระเกียรติยศแด่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชกฤษฎีกาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย" และขอให้กำหนดวันที่ ๑๔ สิงหาคม ของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์ไทย" นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๕ ลงมติ

๑. รับทราบ และเห็นชอบด้วยในการ เทศกฐนพระเกียรติยศพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชกฤษฎีกาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย"

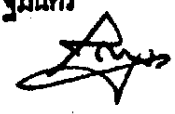
๒. ให้กำหนดวันที่ ๑๔ สิงหาคม ของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ" จึงเรียนยืนยันมา และได้แจ้งให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทราบด้วยแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายป๋อง นิชุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๒๕๐๒๕๐

จด. รับที่ 286
วันที่ 10 มี.ค. 25
เวลา 10.15 น.

กมร. พ.ศ. ๒๕๐
๑๕/๑๐.๑๐.๓๐ น.
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 5288
วันที่ ๑๕/๑๑/๕๕ เวลา 14.00 น. 5/2

4

ที่ วทพ. 0204/ 3039

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

และการพลังงาน

๑ ๑๑๐๐๘ 2525
คุณภาพ 2525

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ ๕๐๙๕ น. 20
วันที่ ๑๕.๓.๕๕ เวลา ๑๖.๐๐

เรื่อง พระราชบัณฑิตแห่งวิทยาศาสตร์ไทยและวันวิทยาศาสตร์ไทย

กราบเรียน ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี ประมวล อภิเรณูสาร)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. หนังสือของสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ 022/2525 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2525
 2. เอกสารเรื่อง "พระอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว"
 3. ภาพถ่ายจากวารสารวิทยาศาสตร์ ปีที่ 22 เล่มที่ 8 (สิงหาคม 2511) หน้า 590-610
 4. ภาพถ่ายจากวารสารวิทยาศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม 2524) หน้า 478-480

ด้วยกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ได้รับหนังสือจากสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสนอว่า ในโอกาสแห่งปีการเฉลิมฉลองสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี สมาคมวิทยาศาสตร์ มีความประสงค์ที่จะร่วมกับรัฐบาลและประชาชนชาวไทย ในการกระทำกิจกรรมอันเป็นการเทิดทูนพระเกียรติยศพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี โดยในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2524 ที่ประชุมมีมติให้สมาคมวิทยาศาสตร์ฯ กำหนดการเทิดทูนพระเกียรติยศแด่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชบัณฑิตแห่งวิทยาศาสตร์ไทย" และให้กำหนดวันที่ 18 สิงหาคม ของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์ไทย" ทั้งนี้เนื่องจากวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2411 เป็นวันที่พระองค์ท่านเสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวง ที่ตำบลหว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมาคมวิทยาศาสตร์ฯ ได้ใช้เวลาหลายปีในการศึกษาหลักฐานเอกสารทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ไทยคนแรก ผลจากการศึกษาไม่ปรากฏว่ามีคนไทยผู้ใดที่มีผลงานทางวิทยาศาสตร์ที่เด่นชัดสมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย ยิ่งไปกว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถและเชี่ยวชาญในวิทยาการทางวิทยาศาสตร์แขนงใหม่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแขนงดาราศาสตร์ทรงสามารถคำนวณล่วงหน้าได้เป็นเวลาถึง 2 ปี ทรงทราบวัน เวลาและสถานที่ที่จะสังเกตเห็นสุริยุปราคาเต็มดวงได้อย่างชัดเจนในประเทศไทย ดังความละเอียดปรากฏในสิ่ง

/ที่ส่งมาด้วย.....

ที่ส่งมาด้วย หมายเลข 2 นอกจากพระปรีชาสามารถดังกล่าวแล้ว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังได้ทรงใช้ความรู้ทางดาราศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่ออธิบายความเชื่อถือทางนพเคราะห์และหมอดู ดังปรากฏในพระราชนิพนธ์ฉบับหนึ่งชื่อว่า "ประกาศความทางขึ้นอย่าให้วิตก"

ทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ พระองค์ทรงสนพระทัยศึกษาและสนับสนุนวิชาการแพทย์สมัยใหม่ เช่น ทรงศึกษาวิจัยโรคป่วงใหญ่ (อหิวาตกโรค) ทรงสนับสนุนการปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ เป็นต้น ในด้านสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ทรงนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ต่อเรือกลไฟ รวมทั้งเรือพระที่นั่งสยามอรสมุพล ซึ่งเป็นเรือกลไฟลำแรก และทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงพิมพ์หลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวังอีกด้วย รายละเอียดแจ้งอยู่ในสิ่งที่ส่งมาด้วย หมายเลข 3

นอกจากการศึกษาทางด้านเอกสารและหลักฐานดังกล่าว สมาคมวิทยาศาสตร์ฯ ได้จัดการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2 ครั้ง และที่ประชุมทั้ง 2 ครั้ง ซึ่งประกอบด้วยนักวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ จำนวนมาก ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า พระองค์ท่านทรงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเทอดทูนพระเกียรติยศดังกล่าว ความละเอียดปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย หมายเลข 4

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีความเห็นว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่ปัจจุบันประชาชนและเยาวชนอีกเป็นจำนวนมากยังไม่เห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่าที่ควร ฉะนั้น การยกย่องให้เกียรติแก่นักวิทยาศาสตร์ที่เป็นตัวอย่างที่ดี และการกำหนดวันที่ระลึกสำหรับการวิทยาศาสตร์ของไทย จะเป็นเอกลักษณ์หรือศูนย์รวมจิตใจสำหรับนักวิทยาศาสตร์และประชาชนชาวไทยได้เป็นอย่างดี และเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ที่ได้รับการยกย่องเทอดทูนให้เป็นบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทยคือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นบุรพคุณชาวไทยในราชวงศ์จักรีด้วยแล้ว ก็ย่อมจะเป็นสิ่งดึงดูดจิตใจของชาวไทยทั่วไป โดยเฉพาะในปีที่เฉลิมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี ก็ยิ่งเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่สุดที่จะดำเนินการเรื่องนี้

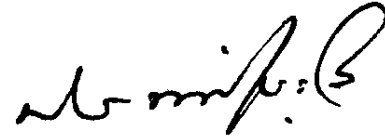
กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยตามที่สมาคมวิทยาศาสตร์ฯ ขอเสนอให้เทอดทูนพระเกียรติยศแด่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็น "พระราชาบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย" และขอให้กำหนด วันที่ 18 สิงหาคมของทุกปีเป็น "วันวิทยาศาสตร์ไทย"

/จึงขอประทานกราบเรียนมา

จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อพิจารณา หากชอบด้วยคำขอได้โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาอนุมัติและดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นาวาอากาศโท

(ทินกร พันธุ์กระวี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและการพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. 281-7244 ต่อ 67